

خونریزی‌های گوارشی از کم‌خطر تا پرخطر

خونریزی معده، واژه‌ای است که در فرهنگ عمومی برای تمامی انواع خونریزی‌ها از سیستم گوارشی فوقانی شامل مری، معده و دوازده به کار می‌رود. جالب این که خونریزی‌های دوازده یا اثنی‌عشر شایع‌تر از خونریزی معده است و بیشترین علت استفراغ‌های خونی را تشکیل می‌دهد.

خونریزی معده، واژه‌ای است که در فرهنگ عمومی برای تمامی انواع خونریزی‌ها از سیستم گوارشی فوقانی شامل مری، معده و دوازده به کار می‌رود. جالب این که خونریزی‌های دوازده یا اثنی‌عشر شایع‌تر از خونریزی معده است و بیشترین علت استفراغ‌های خونی را تشکیل می‌دهد.

اولین وظیفه کادر پزشکی در بررسی چنین بیمارانی این است که مشخص شود آیا خون از مسیر معده بوده یا از قسمت‌های دیگر است.

گاهی به اشتباه خونریزی از منشا ریه، بینی و دهان را بیماران به عنوان خونریزی معده تلقی می‌کنند. برای تشخیص باید دانست که خونریزی‌های ریه که خیلی خطرناک‌تر از خونریزی گوارشی است، همراه خلط به بیرون ریخته می‌شود و بیمار قبل از آن دچار سرفه، تنگی نفس و دیگر علائم ریوی است.

برعکس خونریزی‌های گوارشی همراه تهوع و استفراغ بوده و بیمار ممکن است علائم گوارشی مثل درد شکم داشته باشد. تفاوت دیگر این است که خونریزی‌های ریه معمولا کف‌آلود و صورتی رنگ بوده، در حالی که خونریزی‌های گوارشی عموماً قرمز تیره است.

گاهی اوقات يك فرد بعد از خونریزی از بینی یا دهان، معده‌اش پر شده و خون جمع‌شده را استفراغ می‌کند. در این حال گاه به اشتباه خونریزی گوارشی تشخیص داده می‌شود در حالی که معده و دوازده سالم است.

برای تشخیص چنین مواردی منطقی است که همیشه در مورد خونریزی از بینی یا دهان بپرسیم و آن را مورد بررسی قرار دهیم.

اکنون باید به این موضوع بپردازیم که وقتی خونریزی واقعا از معده یا دوازده است، چه بیماری‌هایی را باید در نظر داشت؟ اولین و کم خطرترین نوع خونریزی گوارشی مربوط به پارگی‌های ریز مخاط حفاصل مری به معده است.

وقتی به هر دلیل يك بیمار دچار استفراغ‌های شدید و جهنده می‌شود، ممکن است در اثر فشار استفراغ، پارگی‌های ریزی بوجود آید و بیمار خون استفراغ کند. این نوع خونریزی که گاهی در مادران باردار اتفاق می‌افتد، خطر چندانی ندارد و خیلی سریع برطرف می‌شود.

خونریزی از زخم‌های معده و اثنی عشر، شایع‌ترین علت خونریزی گوارشی است که در این موارد هم خوشبختانه خونریزی سریع برطرف شده و عاقبت خطرناکی نخواهد داشت؛ البته در موارد کمتری هم خونریزی ادامه یافته و جان بیمار را تهدید می‌کند.

یکی از دلایل دیگر این نوع خونریزی‌ها واریس‌های مری است. واریس مری هم خونریزی شدیدتری ایجاد می‌کند و هم نشانه بیماری سیروز است که بیماری شدیدی محسوب می‌شود.

جدا از این‌که خونریزی گوارشی به چه دلیلی اتفاق بیفتد، این بیماران حتما باید بستری شده و برایشان درمان شروع شود. تعبیه لوله و شست و شوی معده برای بیمار ناراحت‌کننده است، ولی برای مشخص شدن شدت خونریزی و تشخیص ادامه یا توقف آن ضروری است.

در مرحله بعد با تزریق سرم از کاهش حجم خون پیشگیری خواهد شد. برای بیمارانی که خون زیادی از دست داده باشند، تزریق خون نیز انجام خواهد شد.

وجود انواع تزریقی داروهایی مثل پنتاپرازول در سال‌های اخیر این امکان را داده است که با دارو جلوی ادامه خونریزی را بگیریم. در نهایت با استفاده از اندوسکوپی می‌توانیم در صورت ادامه خونریزی و تهدید جان بیمار، با روش‌های مختلفی خونریزی را متوقف کنیم.

